

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013)

Ułatwianie startu młodym rolnikom

Europejski Fundusz Rolny
na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Tekst opracowany w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Fot. Archiwum MRiRW

Szanowni Państwo,

W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, przewidziano wsparcie finansowe dla osób fizycznych rozpoczynających po raz pierwszy samodzielne prowadzenie działalności rolniczej. Celem działania jest stymulowanie zmian strukturalnych w sektorze rolnym poprzez ułatwienie przejmowania lub zakładania gospodarstw rolnych przez osoby młode o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Niniejsza broszura zawiera szczegółowe informacje dotyczące

warunków uzyskania wsparcia oraz trybu aplikowania o pomoc dla młodych rolników.

W ostatnim czasie, aby ułatwić młodym rolnikom ubieganie się o pomoc, wprowadziłem wiele korzystnych zmian dotyczących kryteriów dostępu oraz warunków przyznawania wsparcia.

Przede wszystkim, mając na uwadze to, że rozpoczęcie samodzielnej działalności rolniczej wiąże się z koniecznością ponoszenia coraz większych nakładów finansowych na uruchomienie produkcji i modernizację gospodarstwa, w resorcie rolnictwa podjąłem decyzję o podwyższeniu do 75 000 zł kwoty jednorazowej premii przyznawanej młodym rolnikom.

Do istotniejszych zmian, jakich dokonano w warunkach przyznania pomocy, należy również zaliczyć złagodzenie warunków dotyczących minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie. W województwach, w których średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie jest niższa niż średnia krajowa (województwo lubelskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie), dopuszczono możliwość przyznania pomocy rolnikom, których gospodarstwa mają powierzchnię mniejszą niż średnia krajowa, lecz nie mniejszą niż średnia wojewódzka, pod warunkiem, że areał gospodarstwa zostanie powiększony do poziomu średniej krajowej w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy. Ponadto, w województwach, w których średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie jest wyższa od średniej krajowej, wsparcie będzie przyznawane osobom posiadającym gospodarstwa o powierzchni nie mniejszej niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju.

Kolejne udogodnienie dla potencjalnych beneficjentów działania związane jest z rozszerzeniem definicji dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej. W przypadku osób, które otrzymały gospodarstwo w drodze spadku i w ciągu 12 miesięcy od dnia otwarcia spadku oddały gospodarstwo w dzierżawę, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, od którego liczony jest maksymalny dopuszczalny okres prowadzenia działalności rolniczej (12 miesięcy), będzie można uznać dzień rozwiązania lub wygaśnięcia umowy dzierżawy (a nie jak do tej pory - dzień otwarcia spadku), pod warunkiem, że umowa dzierżawy została zawarta w formie aktu notarialnego albo z datą pewną.

Mam nadzieję, że informacje zawarte w niniejszej broszurze, będą doskonałym przewodnikiem dla osób, które wiążą swoją przyszłość z prowadzeniem działalności rolniczej i mają zamiar ubiegać się o premię dla „młodych rolników”.

Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Beneficjent

Osoba fizyczna, która przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadziła działalności rolniczej

Osoba fizyczna, która stała się właścicielem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha

- w drodze spadku lub
- w drodze darowizny przed ukończeniem 18 roku życia, lub
- w drodze darowizny w trakcie nauki w systemie dziennym

Przesłanki prowadzenia działalności rolniczej:

- bycie właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych wynoszącej co najmniej 1 ha,
- wystąpienie o płatności bezpośrednio,
- otrzymanie kredytu preferencyjnego ARiMR, z wyjątkiem kredytu przeznaczonego na utworzenie nowego gospodarstwa
- wystąpienie o płatności w ramach PROW 2004-2006, pomoc finansową dla rolników w ramach Programu SAPARD czy też przeznaczone dla rolników dofinansowanie realizacji projektu w ramach SPO *Restrukturyzacja...* lub PROW 2007-2013,
- zgłoszenie zwierząt gospodarskich do rejestru,
- ubezpieczenie w KRUS jako rolnik lub małżonek rolnika,
- prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej (produkcja roślin w szklarniach lub tunelach; produkcja grzybów; produkcja drobiarska, w tym wylęgarnie; produkcja drobiu rzeźnego lub nieśnego; produkcja zwierząt futerkowych; produkcja pszczelarska; hodowla lub chów zwierząt gospodarskich poza gospodarstwem rolnym, z wyłączeniem koni hodowlanych w liczbie mniejszej niż 3 sztuki)

Pomoc przyznaje się, jeżeli od **dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej** do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie upłynęło więcej niż **12 miesięcy**, a do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy – więcej niż **18 miesięcy**.

DZIEŃ ROZPOCZĘCIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ to:

- 1) dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha
- 2) dzień ukończenia 18 roku życia - w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia
- 3) dzień zakończenia lub zaprzestania nauki - w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo w trakcie nauki w szkole (najpóźniej dzień ukończenia 26 roku życia)
- 4) dzień zakończenia zasadniczej służby wojskowej - w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed rozpoczęciem lub w trakcie odbywania zasadniczej służby wojskowej
- 5) dzień rozwiązania/wygaśnięcia umowy dzierżawy - w przypadku osób, które otrzymały gospodarstwo w drodze spadku i w ciągu 12 miesięcy przekazały je w dzierżawę (umowa dzierżawy w formie aktu notarialnego albo z data pewna)

Beneficjent:

- 1) jest pełnoletni i w dniu złożenia przez wniosku o przyznanie pomocy nie ukończył 40 roku życia,
- 2) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- 3) nie ma ustalonego prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy,
- 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub uzupełni wykształcenie w ciągu 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

Kwalifikacje zawodowe

- wyższe, średnie lub zasadnicze zawodowe wykształcenie rolnicze,
- tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i co najmniej 3-letni staż w rolnictwie,
- wykształcenie wyższe na kierunku innym niż rolniczy i co najmniej 3 – letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe na kierunku innym niż rolniczy i ukończone studia podyplomowe na kierunku związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie nierolnicze i co najmniej 3 – letni staż pracy w rolnictwie,
- wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe + co najmniej 5 – letni staż pracy w rolnictwie.

Staż pracy w rolnictwie to okres ubezpieczenia w KRUS jako domownik lub okres zatrudnienia w gospodarstwie rolnym, na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej

Pomoc może być przyznana osobie fizycznej w przypadku gdy:

- 1) zarówno w trakcie trwania małżeństwa, jak i przed zawarciem związku małżeńskiego, małżonkowi nie przyznano pomocy w zakresie działania "Ułatwianie startu młodym rolnikom" w ramach SPO "Restrukturyzacja..." lub PROW 2007-2013,
- 2) wcześniej niż w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku przez młodego rolnika, zarówno w trakcie trwania małżeństwa, jak i przed zawarciem związku małżeńskiego, w odniesieniu do małżonka młodego rolnika nie zaistniała żadna z przesłanek prowadzenia działalności rolniczej,
- 3) gospodarstwo małżonka wejdzie w skład małżeńskiej wspólności majątkowej lub odrębnego majątku beneficjenta.

Gospodarstwo

- 1) powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie powinna być nie większa niż 300 ha oraz nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju (w 2010 roku średnia krajowa wynosi 10,15 ha),
- 2) jeśli gospodarstwo położone jest w województwie, w którym średnia wojewódzka jest niższa niż średnia krajowa (województwo lubelskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, śląskie, świętokrzyskie), a gospodarstwo ma powierzchnię nie mniejszą niż średnia wojewódzka, lecz mniejszą niż średnia krajowa, pomoc może zostać przyznana pod warunkiem, że młody rolnik powiększy areal gospodarstwa do poziomu średniej krajowej w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy,
- 3) przy ustalaniu minimalnej powierzchni sumuje się powierzchnię użytków rolnych stanowiących przedmiot własności, użytkowania wieczystego, dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 5 lat, licząc od dnia złożenia wniosku o płatność albo na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 6 lat (w przypadku osób będącymi posiadaczami gospodarstw w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy),
- 4) użytki rolne ani budynki inwentarskie w gospodarstwie nie mogą stanowić przedmiotu współwłasności lub współposiadania, z wyjątkiem małżeńskiej wspólności majątkowej,
- 5) gospodarstwo musi być prowadzone samodzielnie,

Forma i wysokość pomocy

Pomoc przyznawana jest w formie jednorazowej premii w wysokości 75 tys. zł

Tryb ubiegania się o pomoc

Wniosek o przyznanie pomocy

składa się osobiście lub przez upoważnioną osobę, listem poleconym lub pocztą kurierską do dyrektora oddziału regionalnego Agencji, właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

Do wniosku dołącza się:

- ✓ kopię dokumentu tożsamości (dotyczy także małżonka wnioskodawcy),
- ✓ Plan Rozwoju Gospodarstwa (biznesplan) ,
- ✓ kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie wymaganych kwalifikacji zawodowych lub oświadczenie o sposobie uzupełnienia wykształcenia ,
- ✓ oświadczenie, że wnioskodawca nie ma ustalonego prawa do renty przyznanej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

ORAZ

w przypadku wnioskodawcy, który nie prowadził działalności rolniczej:

- ✓ oświadczenie o nieprowadzeniu działalności rolniczej sporządzone na wzorze udostępnionym przez Agencję (dotyczy także małżonka wnioskodawcy),
- ✓ zaświadczenie z właściwego oddziału KRUS potwierdzające, że do dnia wydania zaświadczenia wnioskodawca nie był ubezpieczony jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej,
- ✓ zaświadczenie wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej.

w przypadku wnioskodawcy, który jest posiadaczem gospodarstwa:

- ✓ dokument potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa lub prawomocne orzeczenie sądu o dziale spadku lub prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku
- ✓ zaświadczenie z właściwego oddziału KRUS o okresach podlegania ubezpieczeniu jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej bądź potwierdzające, że do dnia wydania zaświadczenia wnioskodawca nie był ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej;
- ✓ zaświadczenie wydane przez naczelnika urzędu skarbowego o okresach podlegania opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej bądź potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników tego podatku;
- ✓ oświadczenie o spełnianiu określonych odrębnymi przepisami wymagań w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie, sporządzone na wzorze udostępnionym przez Agencję.

do 90 dni

decyzja w sprawie przyznania pomocy (wydawana z zastrzeżeniem dopełnienia warunków)

do 180 dni

wniosek o płatność wraz z odpowiednimi dokumentami wymienionymi w decyzji

do 60 dni

wypłata pomocy

Zobowiązania beneficjenta

1) samodzielnie prowadzić gospodarstwo, na które przyznano pomoc, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy,

2) realizować, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy, założenia biznesplanu, w szczególności:

a) prowadzić gospodarstwo zgodnie z określoną strukturą produkcji rolnej,

b) wydatkować, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy, co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje określone w biznesplanie, obejmujące:

- zakres zgodny z katalogiem kosztów kwalifikowalnych w ramach działania PROW 2007-2013 „Modernizacja gospodarstw rolnych” (np. budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolnej; zakup maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej; zakładanie, wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich; budowa albo zakup elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej),
- zakup gruntów rolnych, które przez okres 5 lat od wypłaty pomocy beneficjent będzie wykorzystywał do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie,
- zakup zwierząt gospodarskich,

c) osiągnąć nadwyżkę bezpośrednią z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równą co najmniej 4 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej) i nie mniejszą niż wartość nadwyżki w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy,

3) spełnić wymagania w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt, do dnia upływu 3 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej i spełniać je do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy,

4) ubezpieczyć się w KRUS w ciągu 180 dni od dnia doręczenia decyzji i podlegać temu ubezpieczeniu do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy,

5) uzupełnić wykształcenie w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (dotyczy osób, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie posiadały rolniczych kwalifikacji zawodowych),

6) powiększyć areał gospodarstwa do poziomu równego co najmniej średniej krajowej w terminie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy (jeśli dotyczy) i utrzymać minimalną powierzchnię gospodarstwa do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy,

7) umożliwić przeprowadzenie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów oraz przechowywać dokumenty związane z przyznaną pomocą do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

Podstawowe akty prawne mające zastosowanie dla działania

- rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW),
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW),
- ustawa z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 200, poz. 1443, z późn. zm.).

Wymienione powyżej akty prawne dostępne są na stronie internetowej MRiRW www.minrol.gov.pl, w zakładce PROW 2007-2013 $\implies$ Legislacja PROW 2007-2013.

Niezbędne dokumenty oraz informacje

Formularz wniosku o przyznanie pomocy oraz Planu Rozwoju Gospodarstwa wraz z instrukcjami ich wypełnienia, a także wzory oświadczeń będących załącznikami do wniosku, zamieszczone są na stronie internetowej MRiRW www.minrol.gov.pl w zakładce PROW 2007-2013 $\implies$ Wnioski i instrukcje PROW 2007-2013, jak również na stronie internetowej ARiMR www.arimr.gov.pl.

Informacje na temat działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” uzyskać można w oddziałach regionalnych ARiMR (adresy znajdują się na stronie www.arimr.gov.pl) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.